

Den norske kirkes økumeniske og internasjonale engasjement

1. Innledning

Kirken i Norge har alltid vært del av en større sammenheng, helt fra de første misjonærene kom til vårt land, trolig så tidlig som på 800-tallet. Kirken ble organisert som del av Den romersk-katolske kirke og ble senere luthersk etter reformasjonen. I over tusen år har vi feiret gudstjenester som knytter oss til det store verdensvide kirkefelleskapet, og Norges lovgivning, verdigrunnlag og tradisjoner er blitt formet i samspill med kirker i andre land.

Misjonsbevegelsen bidro, fra midten av 1800-tallet, til å bringe verden inn, ikke bare i menighetene, men i hjemmene. Rundt år 1900 var om lag 90 000 norske kvinner med i en kvinnemisjonsforening. Dette var utvilsomt landets største folkelige bevegelse, og den fikk stor betydning for myndiggjøringen av kvinner og for demokratiutviklingen. Misjonsforeninger fantes i omtrent hvert kirkesogn og inkluderte unge og gamle kvinner – men også menn, fra alle samfunnslag. Dette brede engasjementet for misjon var viktig for den solide og tverrpolitiske oppslutningen i befolkningen som offentlig bistand senere har hatt. Norge har alltid vært en nasjon som har vært åpen mot verden, og i etterkrigstiden har norsk myndigheter lagt stor vekt på internasjonal solidaritet og samarbeid i multilaterale organisasjoner. Dette kan kirken, og ikke minst misjonsorganisasjonenes globale orientering, ta noe av æren for.

Kampen mot apartheid i Sør-Afrika ble en vekker for mange vanlige kirkemedlemmer til internasjonal solidaritet, og Mellomkirkelig råds omfattende samarbeid med Utenriksdepartementet var med på å forme kirkens samhandling med myndigheter og organisasjoner. I dag er mange engasjert i situasjonen i Israel og Palestina og i å støtte kristne som forfølges og diskrimineres for sin tros skyld. Hver eneste søndag bes det for forfulgte, for fattige og nødlidende og for fred og rettferdighet i våre kirker. Kirkens engasjement for klima og miljø og for flyktninger og innvandrere, når bredt ut og har stor oppslutning blant kirkens medlemmer i dag. Dette er tema som vil forme verden i årene framover.

Den norske kirke var ivrig med i etableringen av Kirkenes verdensråd og Det lutherske verdensforbund etter andre verdenskrig. Nåværende preses var inntil nylig generalsekretær i Kirkenes verdensråd, og forrige preses visepresident for Norden i Det lutherske verdensforbund. Denne organisasjonen har også tidligere hatt norsk generalsekretær. Mange andre fra Den norske kirke har hatt og har verv i internasjonalt kirkeliv. Den norske kirke er blant de største bidragsyterne til de økumeniske organisasjonene, både økonomisk og ved å delta i arbeidet på mange ulike måter. Gjennom misjonsorganisasjoner og humanitære organisasjoner yter Norge en betydelig kirkebyggende og diakonal innsats.

[Mellomkirkelig råd](#) har siden 1950-tallet hatt ansvar for å ivareta Den norske kirkes medlemskap i de økumeniske organisasjonene og kirkeavtalene. Dette har skjedd i nært samarbeid med Bispemøtet. Etter at Kirkemøtet i 1994 ble opprettet, ble Mellomkirkelig råd organisert som et fagråd under Kirkemøtet, og gjeldende [regler og sammensetning](#) av rådet ble vedtatt av Kirkemøtet i oktober 2020. Ifølge det nye regelverket deltar både Kirkens

Nødhjelp, misjonsorganisasjonene knyttet til SMM, Bibelselskapet og Sjømannskirken med representanter i Mellomkirkelig råd. Dette gjør også rådet til et viktig møtested for de organisasjonene som er med på å ivareta Den norske kirkes globale samarbeid.

Mellomkirkelig råd har tre underutvalg med faglige ekspertise: Teologisk nemnd, Komiteen for internasjonale spørsmål og Menneskerettighetsutvalget.

Den norske kirkes nord/sør-informasjon¹, som ble etablert på slutten av 1970-tallet og finansiert av NORAD, spilte gjennom 40 år en viktig rolle for å formidle impulser fra de økumeniske organisasjonene og søsterkirker til menighetene i Den norske kirke. I dag ivaretas dette informasjonsarbeidet av avdeling for kirkefag og økumenikk og kommunikasjonsavdelingen i Kirkerådet. Det er et stort potensial for å dele mer fra den verdensvide kirke med menighetene, og ikke minst å bidra med norske erfaringer og innsikter til det globale fellesskapet – til gjensidig berikelse.

Den norske kirke samarbeider med en rekke organisasjoner, i tillegg til misjonsorganisasjonene, slik som for eksempel Bibelselskapet, Kirkens Nødhjelp og KFUK–KFUM Global. Den norske kirke er også til stede rundt om i verden gjennom Sjømannskirkens arbeid for nordmenn i utlandet. De senere årene har samarbeid med internasjonale klima- og miljøorganisasjoner og interreligiøs dialog blitt viktig.

Dette dokumentet beskriver de viktigste samarbeidsrelasjonene i Den norske kirkes globale oppdrag, og som tabelloversiktene sist i dokumentet viser, foregår dette samarbeidet på alle nivåer og angår dermed hele kirkens arbeid.

Medlemskapene i de økumeniske organisasjonene er svært viktig for Den norske kirkes arbeid med økumenikk, men også for kirkens engasjement på områder som menneskerettigheter, klima og miljø, likestilling, trosfrihet, urfolks rettigheter og flyktning- og asylpolitikk. De aller fleste uttalelser som Kirkemøtet, Bispemøtet og de sentralkirkelige råd har kommet med om disse temaene, er utarbeidet ut fra ressurser og erfaringer i kirkens økumeniske samarbeid.

Dette dokumentet gir en oversikt over samarbeidsrelasjoner. Den er ikke fullstendig, men omtaler de viktigste organisasjonene og partnere.

[Klikk på lenker leder til hjemmesider og mer informasjon.](#)

2. Økumenisk samarbeid i Norge

[Norges Kristne Råd](#) (NKR)

Norges Kristne Råd er en paraplyorganisasjon for kristne kirker og trossamfunn som med Bibelen som kilde, tilber og bekjenner én Gud – inspirert av Jesu bønn: ”Må de alle være ett”. Sammensetningen er unik i internasjonal målestokk, fordi hele bredden av kirkesamfunn er med i NKR – fra katolikker og ortodokse til nyetablerte karismatiske frimenigheter. Dette gjør NKR til det viktigste forum for samarbeid med kirkene og kristne organisasjoner i Norge, og er også viktig i samhandlingen mellom kirker, andre trossamfunn og myndighetene

---

¹ Tidligere Kirkens – U-landsinformasjon

Norges Kristne Råd er:

- Et møtested for kristne kirker og trossamfunn
- En arena for å bygge gjensidig forståelse og respekt
- Et redskap for samhandling i kirke og samfunn
- En serviceorganisasjon for kristne kirker og trossamfunn

Arbeidsområder/nettverk:

- Flerkulturelt kirkelig nettverk
- Global info/Global uke
- Norsk teologisk samtaleforum
- Religionspolitisk utvalg
- Fredsplattformen
- Nettverk for religion og utvikling

Medlemmer:

Den anglikanske kirke i Norge
Den Etiopiske Ortodokse kirke i Norge
Den Evangelisk Lutherske Frikirke
Den finske menigheten i Norge
Den katolske kirke
Den nordisk-katolske kirke
Den ortodokse kirke i Norge- Hellige Nikolai menighet
Den tyskspråklige menighet i Norge
Den greske ortodokse menighet Evangelismos tis Theotokou (Maria Bebudelse)
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn
Det Norske Baptistsamfunn
Den serbisk ortodokse kirke i Norge – Hl. Vasilije Ostroski menighet
Frelsesarmeen
Guds Menighet, Vegårshei
Kvekersamfunnet
Metodistkirken i Norge
Misjonskirken Norge
Oslo Kristne Senter
Pinsebevegelsen i Norge
Svenska kyrkan i Norge
Østfoldkirken

Observatører:

Brunstad Christian Church
Den Etiopiske Ortodokse Tewahedo kirke i Nord- og Vest-Europa
Den Islandske Menigheten i Norge
Syvendedags Adventistkirken

Blå Kors Norge
Det Norske Bibelselskap
Digni
Kirkens Nødhjelp
NORME – Norsk Råd for Misjon og Evangelisering

Katolsk-Luthersk samtalegruppe er et forum for regelmessige samtaler og samarbeid mellom Den norske kirke og Den katolske kirke i Norge. Dette samarbeidet spilte en viktig rolle under reformasjonsmarkeringen i Norge og i arbeidet med den norske utgaven av [Fra konflikt til fellesskap](#), en slags samlet evaluering av reformasjonen fra Det lutherske verdensforbund og Vatikanet. Representanter fra KATLUSA deltok i Det lutherske verdensforbund og Vatikanets fellesmarkeringer i Lund og Malmø i 2016, hvor også pave Frans var tilstede.

Metodistkirken i Norge og Den norske kirke har siden 1997 hatt et nært kirkefellesskap basert på avtalen **Nådens fellesskap**. En konsekvens av avtalen er bl.a. at vi innbys til hverandres [kirkemøter](#) og årskonferanser, og at Metodistkirken er observatør i Teologisk nemnd. Mellomkirkelig råd møter også representanter for **pinsebevegelsen** til uformelle samtaler et par ganger i året.

Norsk teologisk samtaleforum under NKR er også en viktig møteplass for samtaler om økumenikk samt teologiske og etiske spørsmål. [NKR's skriftserie](#) har publisert flere dokumenter som har blitt til som resultat av disse samtalene.

3. Internasjonale økumeniske organisasjoner og avtaler

Den norske kirke er medlem i flere globale og regionale økumeniske organisasjoner og kirkefellesskap. Medlemskapene forplikter til samarbeid og økonomiske bidrag.

Globale organisasjoner:

- Kirkenes verdensråd (KV)
- Det lutherske verdensforbund (LVF)

Europeisk organisasjon:

- Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Europeiske kirkefellesskap og samarbeidsavtaler:

- Communion of Protestant Churches in Europe (Leuenberg-avtalen, CPCE)
- Porvoofellesskapet

[Kirkenes verdensråd](#) (KV)

KV ble grunnlagt i 1948 og er den bredeste økumeniske organisasjonen i verden, fordi den inkluderer kirker fra svært mange tradisjoner. Her finnes de aller fleste ortodokse kirker i verden, anglikanere og gammelkatolikker, baptister, metodister, lutheranere og andre reformatoriske kirker og uavhengige frikirker. Det som samler alle disse kirkene, er at de – basert på Bibelen – bekjenner Jesus Kristus som Gud og frelser, og at de sammen ønsker å tjene den treenige Gud. Tilsammen er det 350 medlemskirker som representerer mer enn 500 millioner kristne fra over 110 land. KV har et organisert samarbeid med Den romersk-katolske kirke og med den globale pinsebevegelsen. Mange kirker og bevegelser er aktive observatører, slik som Kvekerne og Frelsesarmeen, misjonsorganisasjoner, hjelpeorganisasjoner, diakonale institusjoner, utdanningsinstitusjoner og en rekke andre tiltak over hele verden.

KV driver en rekke programmer og samarbeider med andre om kristen enhet og teologi, evangelisering, diakoni, solidaritet og nødhjelpsarbeid, klima og miljø, rettferdighet og fred.

KV har hovedsete i Genève i Sveits. KV har et nært samarbeid med FN-organisasjonene og andre globale organisasjoner og myndigheter.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

LVF er et globalt fellesskap av kirker som står i en luthersk tradisjon. LVF ble grunnlagt i Lund i Sverige i 1947. Lutheranere over hele verden følte et behov for å komme sammen og reflektere, forsones og jobbe sammen med alle de utfordringene verden stod overfor etter andre verdenskrig. LVF har nå 148 medlemskirker i 99 land over hele verden og representerer over 75 millioner kristne. Om lag 80 % av verdens lutheranere tilhører LVF-kirker. LVF har tradisjonelt stått sterkt blant de nordiske lutherske kirkene. LVF holder til i det økumeniske senteret i Genève, Sveits, men har også kontorer flere steder i verden.

LVF jobber med misjon og utviklingsspørsmål, teologi og studier og har en omfattende nødhjelpsavdeling, Department for World Service. Denne er en internasjonal anerkjent humanitær organisasjon. Den norske kirke samarbeider direkte med Department for World Service gjennom vårt engasjement i Augusta Victoria-sykehuset på Oljeberget i Øst-Jerusalem.

ACT Alliance (ACT)

Både KV og LVF er initiativtakere og medlemmer av ACT Alliance. Dette er verdens største humanitære koalisjon av protestantiske og ortodokse kirker samt kristne humanitære og bistandsorganisasjoner. Alliansen har mer enn 130 medlemmer i over 120 land og arbeider gjennom medlemsorganisasjonenes 30 000 ansatte. ACT arbeider med humanitær krisehjelp (f.eks. til flyktninger), utviklingsarbeid og politisk påvirkningsarbeid knyttet til klima og miljø, økonomisk ulikhet, menneskerettigheter, kjønnsrettferdighet og beskyttelse av marginaliserte grupper. Kirkens Nødhjelp ivaretar Den norske kirkes forbindelse til ACT Alliance gjennom sitt medlemskap.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

KEK er et bredt, økumenisk kirkefellesskap i Europa. I tiden etter andre verdenskrig var det behov for at kirkene kunne ha en felles plattform for å arbeide med forsoning og støtte hverandre i oppbyggingen av samfunnet til et fredelig Europa, og KEK ble stiftet i 1959. I denne forpliktelsen ligger det også et ønske om fornyelse og styrking av det kristne vitnesbyrdet i Europa. KEK har siden fortsatt å jobbe med misjon og økumenisk dialog, kirke- og samfunnsspørsmål og er et ressurskontor for kirkene i forhold til saker som behandles i de store europeiske institusjonene, som trosfrihet og menneskerettigheter, utdanning og demokrati. KEK har 114 medlemskirker fra ortodokse, anglikanske, gammelkatolske, lutherske, reformerte og baptist-tradisjoner. KEK har et nært samarbeid med Den romersk-katolske kirke og har mange assosierte organisasjoner. KEKs hovedkontor ligger i Brussel i Belgia.

Den norske kirke har også kontakt med andre regionale kirkeråd, særlig Middle East Council of Churches, National Council of Churches in Sri Lanka og South African Council of Churches.

Churches Commission for Migrants in Europa (CCME) jobber som en selvstendig kommisjon i samarbeid med KEK om migrasjonsspørsmål i Europa, flyktningsspørsmål, arbeidsmigrasjon, anti-trafficking, inkluderende fellesskap, arbeidsmigrasjon og utvikling. Samarbeidet med CCME er svært viktig for Den norske kirkes og Norges Kristne Råds arbeid med migrasjonsspørsmål.

[Communion of Protestant Churches in Europe](#) (CPCE)

Økumenisk arbeid i Europa har også ført til viktige avtaler mellom kirkesamfunn. En slik avtale er den såkalte «Leuenberg-konkordien» som ble til i 1973. Leuenbergavtalen gjorde det mulig for lutherske og forskjellige reformerte kirker å oppheve en lang historisk adskillelse. På bakgrunn av en felles evangelieforståelse inngikk kirkene fellesskap med hverandre, som leves ut gjennom å feire gudstjeneste og nattverd sammen, og ved å ta imot hverandres kirke-medlemmer.

I dag er 94 kirker i over 30 land medlemmer i organisasjonen CPCE, noe som utgjør omlag 50 millioner protestanter. CPCE jobber aktivt for kirkefellesskapet gjennom læresamtaler og konsultasjoner, offisielle dialoger med kirkesamfunn utenfor CPCE og gjennom regionale økumeniske grupper i Europa. CPCE jobber i nært samarbeid med Konferansen av europeiske kirker på flere områder. CPCE har hovedkontor i Wien i Østerrike. Den norske kirke skrev under avtalen i 1999.

[Porvoo-fellesskapet](#)

Porvoo-fellesskapet er et kirkefellesskap av 15 lutherske og anglikanske kirker (hovedsakelig i Nord-Europa) som har forpliktet seg på et felles liv i vitnesbyrd og tjeneste. På bakgrunn av flere års samtaler kunne kirkene skrive under på en felles erklæring og avtale i Porvoo (Borgå), Finland. Felles nattverdsfeiring og utveksling av prester og kirkelig ansatte, vennskapssamarbeid mellom bispedømmer og lokale menigheter står sentralt i arbeidet. Den norske kirke underskrev avtalen i 1996.

Porvoo-fellesskapet har ingen sentral struktur, men baserer seg på konsultasjoner og faste møtepunkter for kirkeledere og kontaktpersoner. Les mer om avtalen og Porvoo-fellesskapet i lenken over.

4. Annet internasjonalt samarbeid

[Samarbeid menighet og misjon](#) (SMM)

SMM ble opprettet etter vedtak i Kirkemøtet i 1994. I dag omfatter SMM syv misjonsorganisasjoner og Den norske kirke. SMMs visjon er: «Misjonerende menigheter – der evangeliet frigjør og utrunder mennesker til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt.» En viktig del av samarbeidet er misjonsavtaler i menighetene. Om lag 80 % av menighetene i Den norske kirke har minst én avtale med en av SMM-organisasjonene.

Medlemsorganisasjoner i SMM:

- [Det Norske Misjonsselskap](#)
- [Normisjon](#)
- [Misjonsalliansen](#)
- [Den Norske Israelsmisjon](#)
- [Areopagos](#)
- [HimalPartner](#)
- [Stefanusalliansen](#)

Høsten 2019 vedtok SMM-rådet at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av SMM. VID vitenskapelige høgskole avleverte evalueringsrapporten «Møte, vokse, dele. Evaluering

av Samarbeid menighet og misjon (SMM)» i januar 2020. Oppfølgingen av evalueringen konkluderes våren 2020. Vedlegg 2 redegjør nærmere for SMM.

Kirkens Nødhjelp

Den norske kirke er den største oppdragsgiveren for Kirkens Nødhjelp, en av Norges største humanitære organisasjoner. Siden 1947 har Kirkens Nødhjelp vært menighetenes forlengede arm i humanitært katastrofearbeid og internasjonal diakoni. Organisasjonen skal være kirkens foretrukne humanitære aktør og bør prioriteres ved ofringer og katastrofeinnsamlinger. De fleste av Den norske kirkes menigheter er engasjert i den årlige Fasteaksjonen, og mange gir offeret til Kirkens Nødhjelp på julaften. Dette har stor økonomisk betydning for Kirkens Nødhjelp, og menighetene kunne i større grad synliggjort med stolthet det viktige arbeidet de er med på å støtte. Kirkens Nødhjelp tilbyr også menigheter ressurser til ulike arbeidsområder. Dette er gavepakker som kan tas i bruk for å stimulere til lokalt engasjement for globalt ansvar. Kirkens Nødhjelp arbeider innenfor mange felt: kjønnsbasert vold, rent vann, bedre sanitær- og hygieneforhold, klimabasert jordbruk og jobbskaping, fredsbygging, arbeid mot økonomiske forskjeller og klimarettferdighet.

Kirkens Nødhjelp samarbeider nært med Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd, og gjennom medlemskapet i ACT Alliance deltar Kirkens Nødhjelp sammen med 130 kirker og økumeniske og diakonale organisasjoner i arbeid i over 120 land. ACT Alliance er en av verdens største humanitære aktører. Gjennom dette besitter kirkene mye kompetanse og ressurser om internasjonale forhold, noe som gjør kirkene til sentrale samarbeidsaktører, bl.a. for FN-organisasjoner og myndigheter. Det er et utstrakt fagsamarbeid mellom Kirkens Nødhjelp, Kirkerådet og Mellomkirkelig råd, og dette bidrar til at Den norske kirke kan – og skal – uttale seg i aktuelle samfunnsspørsmål, som for eksempel flyktning- og asylpolitikk og klima- og miljøspørsmål fordi vi drar veksler på den omfattende kompetansen som finnes i Kirkens Nødhjelp og i ACT Alliance.

Changemaker ble stiftet i 1992 og er Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon. Changemaker jobber med utviklingspolitikk på kreative måter, gjennom aksjoner og foredrag, informasjonsmateriell, underskriftskampanjer med mer. Changemaker engasjerer over 1300 unge gjennom 20 lokallag og er en stor ressurs for å engasjere unge i trosopplæring og i menighetenes ungdomsarbeid.

Mange ungdommer i Den norske kirke er med i arbeidet til KFUM-KFUK Global. Mellomkirkelig råd har samarbeidet med denne organisasjonen, særlig i forbindelse med engasjementet i Israel og Palestina.

Bibelselskapet er en økumenisk organisasjon som er viktig for Den norske kirkes internasjonale engasjement. De forente bibelselskaper er et fellesskap bestående av 147 nasjonale bibelselskaper som jobber aktivt med bibelbruk, bibeloversettelse og bibeldistribusjon til mennesker i 200 land og territorier.

Den norske kirke er gjennom Mellomkirkelig råd medeier eller medlem av flere andre organisasjoner og samarbeidsrelasjoner. De viktigste er:

- [Norwegian Human Rights Fund](#) (Menneskerettighetsfondet)
- [International Dalit Solidarity Network](#)
- [Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet](#)
- [ICAN Norge](#)

- [Kirkeuka for fred i Israel og Palestina](#)
- [Interfaith Rainforest Initiativ](#)
- [Forum for miljø og utvikling](#)
- [FNs klimakonvensjon](#) (UNFCCC – observatør)

5. Søsterkirkesamarbeid

På nasjonalt nivå har Den norske kirke samarbeidsavtaler med tre andre lutherske kirker:

- Den lutherske kirke i Brasil (IECLB)
- Den lutherske kirke i det sørlige Afrika (ELCSA)
- Den lutherske kirke i Jordan og det hellige land (ELCJHL)

De to første avtalene er blitt til som resultat av tilknytningen til disse kirkene gjennom arbeidet til Det Norske Misjonsselskap, Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd. Den Norske Israelmisjon samarbeider med ELCJHL. Alle disse tre kirkene er medlemmer både av LVF og KV, og Den norske kirke samarbeider med dem også i den sammenheng.

De fleste bispedømmer har også avtaler med søsterkirker i ulike land, og flere med samme kirke:

EUROPA	
Storbritannia (Church of England)	Bjørgvin Stavanger Møre
Ungarn (Den lutherske kirke)	Møre
Litauen (Evang. luth. kirke)	Tunsberg
Russland (SKKB) (ortodokse og lutherske kirker)	Nord-Hålogaland Sør-Hålogaland
MIDT-ØSTEN	
Jordan og Palestina (ELCJHL)	Nasjonal avtale Borg Nidaros
AFRIKA	
Egypt (Koptiske kirke)	Agder og Telemark Tunsberg
Sør-Afrika (ELCSA)	Nasjonal avtale Oslo
Etiopia (Mekane Yesus-kirken)	Nidaros
Madagaskar (Den lutherske kirken)	Stavanger
LATIN-AMERIKA	
Brasil (IECLB)	Nasjonal avtale

Om lag 80 % av menighetene har menighetsavtaler med en eller flere av SMM-organisasjonene. Mange har i tillegg vennskapsmenigheter, men det foreligger ingen samlet oversikt over dette.

6. Tros- og livssynsdialog

Mellomkirkelig råd ivaretar tros- og livssynsdialoger på nasjonalt nivå: Den norske kirke har vært svært aktiv i [Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn](#) gjennom de 25 årene rådet har eksistert. Dette er den viktigste arena for samarbeid mellom ulike tros- og livssynssamfunn i Norge. STL jobber for å fremme fellesinteresser og medlemmenes rimelige særinteresser.

I tilknytning til STL finnes et Religions- og livssynslederforum som er en plattform for samtaler om religiøse og verdirelaterte spørsmål for topplederne i tros- og livssynssamfunnene i STL. Her representerer preses Den norske kirke. STL har også et Interreligiøst klimanettverk som Den norske kirke tok initiativ til.

Det finnes flere bilaterale dialoggrupper. Mange av dem ble startet av Mellomkirkelig råd allerede på 1990-tallet, men dialogen med Human-Etisk Forbund og Muslimsk Dialognettverk er kommet til ganske nylig.

- Kontaktgruppa for Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge
- Kontaktgruppe for Mellomkirkelig råd og Muslimsk Dialognettverk
- Kontaktgruppa for Mellomkirkelig råd og Det Mosaiske Trossamfunn
- Kontaktgruppa Den norske kirke – Buddhistforbundet
- Kontaktgruppa Den norske kirke og Human-Etisk Forbund

Seks bispedømmer har kirkelige dialogsentre:

- Oslo
- Drammen
- Trondheim
- Bergen
- Stavanger

[Kirkelig dialogsentre i Oslo](#) koordinerer nettverket av dialogsentre. I lenken finnes informasjon om de ulike sentrene.

Oversikt over Den norske kirkes globale relasjoner

	Nasjonalt nivå	Bispedømme	Lokalt
ØKUMENIKK			
Norges Kristne Råd	Styret, løpende samarbeid	Repr. i rådsmøte	Lokaløkumeniske råd Global uke
Nådens fellesskap	Samtalegruppe Dnk-Metodistkirken		Lokalt samarbeid
Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA)	Samtalegruppe, årlige møter		Lokalt samarbeid
Migrantmenigheter	Flerkulturelt kirkelig nettverk Regelverk		Internasjonale menigheter Lokalt samarbeid
Porvoo-avtalen (Anglikansk – luthersk)	Medlemskap Styrende organer Løpende samarbeid	Jf. søsterkirke-avtaler på bispedømmenivå	Jf. misjonsavtaler vennskapsmenigheter
Communion of Protestant Churches in Europe (Leuenberg)			
Kirkenes verdensråd			
Det lutherske verdensforbund			
Konferansen av europeiske kirker			
Samarbeidsrådet Kristne kirker i Barentsregionen	Observatør i rådet	Nord-Hålogaland Sør-Hålogaland	Vennskapsutveksling og samarbeid
SØSTERKIRKER			
Den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land	Nasjonal avtale	Nidaros og Borg	Vennskapsmenigheter Misjonsavtaler
Den lutherske kirke i Brasil	Nasjonal avtale		
Den evangelisk lutherske kirke i det sørlige Afrika	Nasjonal avtale	Oslo	Vennskapsmenigheter
Diverse kirker	Oversikt	Søsterkirkeavtaler på bispedømmenivå	Misjonsavtaler Vennskapsmenigheter Offer
MISJON			
Samarbeid menighet og misjon	SMM-rådet, fagnettverk (medl. i MKR)	Fagrådgivere i BDR, regionalt samarbeid	Misjonsavtaler Åpenbaringstiden
DIAKONI			
Kirkens Nødhjelp	Styret, daglig kontakt (medl. i MKR)	Representantskap	Fasteaksjonen, juleoffer Kampanjer
BIBELSELSKAPET	Styret, Løpende samarb. (medl. i MKR)	Representantskap	
SJØMANNSKIRKEN	Styret, Løpende samarb. (medl. i MKR)	Generalforsamling	